7/16837

T.C.
Çevre ve Orman Bakanlığı

T.C.
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği – Bilgi Edinme Birimi

Sayı : B.18.0.BHİ.0.00.00/610.01-1182 51952 27/10/2006
Konu : Sayın Kemal DEMİREL'in
Yazılı Soru Önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İlgi : TBMM'nin 26/09/2006 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-25616 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, Bursa Milletvekili Sayın Kemal DEMİREL'in "Sakarya'da kirliliğe maruz kalan su kaynakları ile katı ve sıvı atıkların işlenmesine ilişkin", 7/16837 esas sayılı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup, cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Arz ederim.

Osman PEPE
Bakan

EK:
Cevabi yazı (3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği:
Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

Bilgi:
Başbakanlık

Söğütözü Caddesi No:14/E Kat:1 06560 Beştepe / ANKARA
Ayrıntılı bilgi için irtibat: Hüseyin AYTAÇ / Şube Müdürü. Telefon: (312) 207 67 52 Faks : (312) 207 67 88
e-posta : h.aytac@cevreorman.gov.tr Web : http://www.cevreorman.gov.tr

7/16837

BURSA MİLLETVEKİLİ SAYIN KEMAL DEMİREL'İN
7-16837 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI'NIN CEVABI

1. Sakarya İli sınırları içerisinde, küçük derelerin dışında, Sakarya Nehri, Çark Deresi, Mudurnu Çayı, Dinsiz Çayı gibi akarsular ile Sapanca Gölü, Büyük Akgöl, Küçük Akgöl, Poyrazlar Gölü, Taşkısığı Gölü gibi yüzeysel su kaynakları bulunmaktadır. Bunun dışında Sakarya, Karasu ve Kocaali ilçelerinde Karadenize de kıyısı bulunan bir ildir. Tüm su kaynakları evsel, endüstriyel, tarımsal, rekreasyon, ulaşım gibi amaçlardan hangisi için kullanılacak olursa olsun belirli düzeylerde kirliliğe maruz kalabilmektedir. Sakarya İlindeki su kaynakların tamamının kullanım amaçlarına uygun biçimde korunmasına yönelik denetim ve çalışmalar Bakanlığımız ve ilgili kurumlar nezdinde yürütülmektedir.

2. İldeki her bir su kaynağına ilişkin kirlilik sebepleri aşağıda verilmiştir.

Sakarya Nehri: Türkiye' nin en büyük akarsularından biri olan Sakarya Nehri, ile girdiği noktadan itibaren değerlendirilecek olursa; nehir havzasında bulunan yerleşim birimlerinin (Pamukova, Geyve, Adapazarı, Söğütlü, Ferizli) evsel atıksuları doğrudan veya dolaylı olarak Sakarya nehrine ulaşmaktadır. Ayrıca nehir boyunda bulunan Ak Gıda süt ve süt ürünleri tesisi (Pamukova), Şen Piliç broiler kesimhanesi (Geyve), Toyota otomobil fabrikası (Nehirkent), Egesil ve Ege Kimya tesisleri (Nehirkent) atıksularının deşarj yeri Sakarya nehridir.

Çark Deresi: Bu dere Sapanca Gölünün fazla sularını tahliye etmekte olup Arifiye mevkiinde göl çıkışından başlayıp Adapazarı'nın içinden geçmekte ve Ferizli İlçesinde Sakarya nehri ile birleşmektedir. Çark deresi, Adapazarı şehir atıksularının deşarj yeridir.

Mudurnu Çayı: İle, Akyazı İlçesi Dokurcun Beldesi yakınlarından giren Mudurnu Çayı Hendek İlçesi sınırları içerisinden Sakarya Nehri'ne dökülmektedir. Mudurnu Çayı'nın kenarında atıksu üreten 8 adet işletme mevcuttur. İşletmeler çoğunlukla Akyazı İlçesi, Küçücek Beldesi Sanayi Alanında toplanmıştır. Bunun yanında Kuzuluk Sanayi Alanı ve Bedilkadirbey köyünde de fabrikalar vardır. Bu sanayi kuruluşlarından 4'ü tekstil sektörü (İmaj Grup Tekstil İşletmeleri A.Ş., Çak Tekstil San. Tic. A.Ş., Baysan Boya ve Tekstil San. Tic. A.Ş., Aydın Örme San. Ve Tic. A.Ş.,), 2'si metal ve pvc sistemleri sektöründe (Asaş Alüminyum San. ve Tic. A.Ş., Alimeks Alüminyum San. ve Tic. A.Ş.), 1'i otomotiv yan sanayi (Yazaki Otomotiv Yan San. Ve Tic. A.Ş.) ve bir tanesi gıda sektörü (Della Gıda San. ve Tic. A.Ş.) ve faaliyet göstermektedir.

Dinsiz Çayı: Hendek İlçesi sınırlarında bulunan Çay, Mudurnu Çayı ile birleşmektedir. Balıklı dere vasıtası ile Hendek İlçesi kanalizasyonunun alıcı ortamıdır. Ayrıca Hendekte bulunan 2. OSB atıksularının verildiği drenaj kanalı Dinsiz deresi ile birleşmektedir.

Sapanca Gölü: Adapazarı ve çevresinin içme suyu kaynağıdır. Göle atık verilmesine izin verilmemektedir.

Büyük Akgöl: Ferizli İlçesi Gölkent Beldesinde bulunan Büyük Akgöl özellikle tarımsal faaliyetlerden etkilenmektedir.

Küçük Akgöl: Söğütlü İlçesi sınırları içerisinde bulunan Küçük Akgöl özellikle tarımsal faaliyetlerden etkilenmektedir.

Poyrazlar Gölü: Adapazarı yakınlarında bulunan Poyrazlar Gölü önemli rekreasyon alanlarındandır ve çevresi mesire yeri olarak kullanılmaktadır. Etrafında önemli bir kirletici kaynak bulunmamaktadır. Kısmen tarımsal faaliyetlerden etkilenmektedir.

Taşkısığı Gölü: Adapazarı yakınlarında Taşkısığı Köyü mevkiinde bulunan gölün etrafında, köy yerleşim alanı, bir askeri birlik, doğalgaz çevrim santrali ve taş ocakları bulunmaktadır.

3. -Sakarya Nehri: Sakarya Nehri kıyısında bulunan sanayi tesisleri Bakanlığımız tarafından düzenli olarak denetlenmekte olup nehir kenarında, nehre atıksu deşarjı yapan tesisler arasında atıksu arıtma tesisi bulunmayan sanayi kuruluşu kalmamıştır. Bu tesislerin atıksularını Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde verilen atıksu deşarj standartlarına uygun olarak arıttıkları Bakanlığımızca yetkilendirilmiş laboratuarlara yaptırılan analiz sonuçları ile belgelendiğinden İl Mahalli Çevre Kurulunca atıksu deşarj izinleri verilmiştir. İzin sonrasında da, deşarj standartlarının sağlanıp sağlanmadığının kontrolleri periyodik analizler ve İl Müdürlüğümüz denetimleri ile takip edilmektedir. Bununla birlikte, değişik bölgelerde nehir kenarına kontrolsüz katı atık dökülmesinin önlenmesi amacı ile denetimler yapılmaktadır.

Çark Deresi: Çark deresi, Adapazarı şehir atıksularının deşarj yeridir. Adapazarı Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde kanalizasyon sistemi atıksu arıtma tesisi ile sonuçlanmaktadır. Çark deresine atıksu bağlantısının sıfıra indirilmesi için çalışmalar devam etmektedir. Karaman mevkiinde bulunan atıksu arıtma tesisi şehrin tüm atıksularını ve Sapanca Gölü havzası güney kesimi atıksularını arıtmaktadır.

Mudurnu Çayı: Yukarıda bahse konu edilen işletmelerin tamamında atıksu arıtma tesisi bulunmakta olup, işletmelerin 2872 sayılı Çevre Kanunu'na istinaden çıkarılan Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nin 37. Maddesi gereğince "Deşarj İzni" almaları sağlanmıştır. deşarj standartlarının sağlanıp sağlanmadığının kontrolleri periyodik analizler ve İl Müdürlüğümüz denetimleri ile takip edilmektedir. Bunun dışında İl Çevre ve Orman Müdürlüğü tarafından Mudurnu Çayı ve Mudurnu Çayına bağlanan derelere atıksu deşarjı yapan tüm işletmelerin yöneticileri ile çevre kanunu ve bağlı yönetmelikler gereği işletmelerin yerine getirmesi gereken yasal yükümlülükler hakkında bilgilendirme toplantısı gerçekleştirilmiş (04.05.2006), toplantıda Mudurnu Çayında oluşması muhtemel kirlilik yükü ve şikayet konusu olabilecek konular tartışılmıştır. Evsel atıksularını Mudurnu Çayına deşarj edecek olan Akyazı İlçesinin kanalizasyon ve atıksu arıtma tesisi inşaatı sürmektedir. 2006 yılında başlayan atıksu arıtma tesisi inşaatı tamamlandığında kirlilik yükü azalmış olacaktır.

Dinsiz Çayı: Hendek İlçesi şehir atıksuları ile birlikte 2. OSB atıksularını da arıtacak olan atıksu arıtma tesisi inşaatı 2006 yılında başlamış olup, inşaat tamamlanıp tesis devreye alındığında Dinsiz deresinin kirliliğinin önüne büyük ölçüde geçilmiş olacaktır.

Sapanca Gölü: Adapazarı ve çevresinin içme suyu kaynağıdır. Göle atık verilmesine izin verilmemektedir. Bu amaçla havza planı yapılmış olup 1/25000 ölçekli Sapanca Gölü Havzası Çevre Düzeni Planı 2003 yılında Bakanlığımızca onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Alt ölçekli imar planları ve yapılaşma ile havzada kaynak kullanımının bu plan hükümlerine uygun olması için ilgili Belediyeler ve Adapazarı Büyükşehir Belediyesi Su ve Kanalizasyon İdaresi (ADASU) ile işbirliği halinde denetimler sürdürülmektedir. Havzada oluşan tüm atıksuların arıtılmış olsalar dahi havza dışına çıkarılması esastır. Bu amaçla inşa edilmiş olan güney atıksu toplama kolektörü vasıtası ile, Sapanca İlçe merkezinin de bulunduğu güney bölgesinde toplanan atıksular Adapazarı Büyükşehir Belediyesi atıksu arıtma tesisine iletilmektedir. Yerleşimin daha az olduğu kuzey kolektörü ile ilgili ise proje çalışmaları sürmektedir

Büyük Akgöl ve Küçük Akgöl: Bu küçük göllerin özellikle tarımsal faaliyetlerden etkilenmesinin önlenebilmesi için göl havzasında bulunan arazilerde suni gübre ve tarım ilaçlarının kullanımının azaltılması yönünde çalışmalar yapılmaktadır.

Poyrazlar Gölü: Poyrazlar Gölü çevresinin bir bölümü Bakanlığımızca tescil edilmiş mesire alanı olup, Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğümüzün sürekli gözetimindedir.

4. İlimiz sınırları içerisinde büyük ve orta ölçekli münferit sanayi kuruluşlarının tamamında atıksu arıtma tesisi mevcuttur. Bu sanayi tesislerinin, atıksularını Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliğinde verilen atıksu deşarj standartlarına uygun olarak arıttıkları Bakanlığımızca yetkilendirilmiş laboratuarlara yaptırılan analiz sonuçları ile belgelendiğinden İl Mahalli Çevre Kurulunca atıksu deşarj izinleri verilmiştir. İzin sonrasında da, deşarj standartlarının sağlanıp sağlanmadığının kontrolleri periyodik analizler ve İl Müdürlüğümüz denetimleri ile takip edilmektedir. Alıcı ortamlara atıksu deşarj eden küçük ölçekli bazı sanayi tesislerinin de atıksu arıtma tesislerini tamamlamaları için denetimler yapılmaktadır.

13.05.2006 tarihli Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren yeni Çevre Kanununun Geçici 4. maddesi çerçevesinde arıtma tesisi iş termin planı sunmayanlar hakkında yasal işlem uygulanmaktadır. İlimizde bulunan üç adet organize sanayi bölgesinden, Adapazarı' nda bulunan 1. OSB kanalizasyonu şehir kanalizasyonuna bağlanmıştır. Hendek İlçesinde bulunan 2. OSB sanayi tesislerinin atıksu arıtma tesisleri bulunmaktadır. 2. OSB tüm atıksularını arıtacak ortak arıtma tesisi inşaatı başlamıştır. Söğütlü ilçesinde yer alan 3. OSB sanayi tesislerinden bir bölümünün münferit atıksu arıtma tesisi bulunmaktadır. 3. OSB atıksularını arıtacak ortak atıksu arıtma tesisi ile ilgili iş termin planı için İl Müdürlüğümüze başvuruda bulunulmuştur.

Sanayi tesislerinde oluşan tehlikeli atıklarla ilgili kontrol ve denetimler de sürekli olarak yapılmakta, tesislerin tehlikeli atıkları kayıt altına alınmakta ve Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği gereği, bölgemizin tek lisanslı tesisi olan İZAYDAŞ tesislerinde bertaraf edilmesi termin edilmektedir. Evsel nitelikli katı atıklar ise evsel katı atık bertaraf sahalarına gönderilmektedir.

5. Çevre Kanunu ve Katı Atıkların Kontrolü Yönetmeliği gereği evsel katı atık bertaraf tesislerinin kurulması görevi belediyelerindir. İl Müdürlüğümüz tarafından katı atıklarla ilgili denetimler yapılmaktadır. Adapazarı Büyükşehir Belediyesi tarafından katı atık düzenli depolama tesisi inşası ile ilgili çalışmalar sürmektedir. Projenin gerçekleştirilmesi için ihale yapılmış olup inşaata başlamıştır.

6. Adapazarı Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde kanalizasyon sistemi atıksu arıtma tesisi ile sonuçlanmaktadır. Karaman mevkiinde bulunan atıksu arıtma tesisi şehrin tüm atıksularını ve Sapanca Gölü havzası güney kesimi atıksularını arıtmaktadır. Bunun dışında, Akyazı ve Hendek İlçelerinin evsel atıksu arıtma tesisleri inşaatları 2006 yılında başlamıştır. Diğer yerleşim birimlerinin atıksu arıtma tesisi için ise ilgili belediyelerden iş termin planı alınmıştır.